

Lauku Ceļotājs

Baltic Country Holidays

Ministru prezidentam Artūram Krišjānim Kariņam
Ekonomikas ministrijai
Zemkopības ministrijai
Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijai
Saeimas frakcijām
Valsts Ieņēmumu Dienestam
Krīzes vadības padomes sekretariātam
Latvijas darba devēju konfederācijai
Latvijas Viesnīcu un restorānu asociācija
Masu medijiem

17.03.2020.

Latvijas lauku tūrisma asociācija “Lauku ceļotājs” informatīvs ziņojums par situāciju tūrismā ārpus pilsētām saistībā ar Covid-19 radītajiem zaudējumiem

Latvijas lauku tūrisma asociācija “Lauku Ceļotājs” informē Latvijas sabiedrību un atbildīgās valsts institūcijas par situāciju saistībā ar COVID-19 izplatības Eiropā ekonomiskajām sekām, kā arī aicina veikt ātrus un efektīvus valsts mēroga pasākumus, reaģējot uz COVID-19 izplatības smagajām sekām.

Situācija Latvijas lauku tūrismā un ar to saistītajās nozarēs.

Latvijas lauku tūrismā un tūrisma nozarē kopumā novērojama kritiski negatīva dinamika saistībā ar reālo noslogojumu, kā arī ar nākotnes plānoto noslogojumu. Jūtams darba apjoma un rezervāciju kritums iesākās jau 2020. gada sākumā, tomēr situācija tobrīd vēl nebija uzskatāmā kā ļoti problemātiska. Savukārt, 2020. gada martā Latvijas tūrisma nozare sajuta līdz šim nepieredzētu triecienu, faktiski nozare ir pilnīgas esošās iestrādātās sistēmas iznīcības priekšā, esam piedzīvojuši nevis nozares “mīksto” piezemēšanos, nevis “cieto” piezemēšanos, bet gan pilnīgu “nogāšanos”.

Sākotnēji nozīmīgu vai pat pilnīgi absolūtu pārdošanas rādītāju kritumu izjuta tie uzņēmumi, kuru klienti ir ārzemju tūristi, kas apmeklē Latviju (Rīgas un Rīgas tuvumā esošās viesnīcas, tūrisma aģentūras, u.c. pakalpojumu sniedzēji). Pēc 12. marta valdības krīzes situācijas izsludināšanas paziņojumu saistībā ar COVID-19 radītajiem riskiem un epidēmijas ierobežošanu Latvijā, sākās lavīnveida rezervāciju atteikšana Latvijas lauku tūrisma uzņēmumiem, kuru klienti ārpus vasaras sezonas lielākoties ir Latvijas iekšzemes patērētāji (uzņēmumi, individuālie ceļotāji). Faktiski dažu dienu laikā nozarē strādājošie varēja lieliski izjust, kā mainās gan prognozes un noskaņojums par nākotni un īslaicīgu problēmu kas jāpārvar, uz sapratni ka mēs esam milzīgas krīzes priekšā, kas visticamāk atstās sekas visā tautsaimniecībā. Atpūta, tūrisms un sabiedriskā ēdināšana ierasti ir vienas no pirmajām nozarēm, kuras izjūt krīzes sekas.

Jāatzīmē, ka šajā gadījumā krīze būs krietni vien komplicētāka, jo pirmais vilnis ir tirgus paralīze drošības pasākumu un cilvēku paradumu maiņas dēļ. Nākamais solis, kas negatīvi var ietekmēt tūrisma un viesmīlības tirgu, ir reālais pirktspējas trūkums, ko,

Lauku Ceļotājs

Baltic Country Holidays

iespējams, izraisīs COVID-19 sekas saistībā ar ekonomikas atdzišanu.

Apskatot OECD izdoto dokumentu "CFE/SME(2020)12/REV1 Policy responses towards SMEs in the context of the COVID-19 virus outbreak" kurā aprakstīta situācija tautsaimniecībā pasaulē saistībā ar pandēmiju un to, kādus atbalsta pasākumus valdības plāno īstenot saistībā ar tūrisma nozari, varam secināt, ka par būtiski atbalstāmiem uzņēmumiem uzskatāmi tādi, kuru apgrozījums ir krities par 15%-25%. Vēršam uzmanību, ka lielai daļai Latvijas Lauku tūrisma uzņēmumu prognozējams apgrozījuma kritums marta otrajā pusē un aprīlī 80% - 100% apmērā.

Nemot vērā aktuālos, reālos rādītājus, ir jāsaprot, ka Valsts un Pašvaldību atbalsts šajā brīdī ir kritiski svarīgs, lai palīdzētu Latvijas lauku tūrisma nozarei noturēties "virs ūdens". Vēršam uzmanību uz to, ka lauku tūrisma uzņēmumi bieži vien ir kā šūnas kodols plašākā sadarbības modelī, kurā ir iesaistīti gan vietējās apkārtnes ražotāji, audzētāji, gan meistari un piegādātāji. Attiecīgi šādā veidā tiek nodrošināta reāla ekonomiska un finansiāla dzīvība reģionos. Lauku tūrisma objektos paralēli darbinieku algām ir jānodrošina komunālo maksājumu un uzturēšanas izdevumu apmaksu, bankas kredīta atmaksu, kā arī jāsedz saistības ar piegādātājiem.

Kā ļoti būtisks faktors ir jāuzskaita periods kad pandēmija ir mūs skārusi - marts, tas ir brīdis kad faktiski lielākajai daļai lauku tūrisma uzņēmumiem iekrājumi un finanšu rezerves nav, jo rudens, ziemas un agrā pavasara laiks Lauku tūrismā esošiem uzņēmumiem ir bez peļņas, vai ar zaudējumiem. Uzņēmumi rēķinās ar vasaras sezonu, kad vairākas reizes pieaugs mēneša apgrozījums attiecībā pret ziemas periodu, un būs iespēja finansiāli atkopties.

Prognoze ekonomiskās situācijas attīstībai lauku tūrisma nozarē un nepieciešamais atbalsts.

Saistībā ar esošo situāciju prognozējam, ka 2020. gada vasaras sezona būs mazāk ienesīga kā iepriekšējos gadus. Turklāt nav pilnīgas pārliecības, ka pilnīgs vai daļējs aizliegums pārvietoties un apmeklēt pasākumus tiks atcelts šajā periodā. Lai nozarei būtu iespēja izdzīvot un atkopties, lūdzam izskatīt iespēju par šādām atbalsta formām (ar cieņu un sapratni izturamies pret tiem priekšlikumiem, kas jau ir izstrādē, tos noteikti atbalstām un ar šo paziņojumu akcentējam to nepieciešamību):

1. Nodokļu atcelšana uz krīzes laiku;
2. piešķirt bezprocentu un atvieglota nodrošinājuma kredītlīniju no Valsts puses;
3. Banku kredīta maksājuma brīvdienas ilgstošākā periodā tūrisma nozares uzņēmumiem, lai nozare varētu atkopties;
4. Darboties kopīgi stratēģijas izstrādē, saņemt palīdzību no valsts puses lai pēc aizliegumu atcelšanas atjaunotu, uzlabotu iekšējā tūrisma plūsmu. Latvijas iekšējā tūrisma veicināšanas kampaņas izstrāde;
5. Dot iespēju pēckrīzes periodā darboties atvieglotā nodokļu režīmā.

Latvijas lauku tūrisma asociācijas „Lauku ceļotājs” valdes vārdā:

Asnāte Ziemeļe, LLTA "Lauku ceļotājs" valdes priekšsēdētāja (29285756)